

Länsstyrelsen
Västra Götaland

Beslut

1 (8)

Datum
2022-10-18

Diarienummer
41445-2022

Bollebygds kommun
kommunstyrelsen@bollebygd.se

Anmälan om ändring av lokala ordningsföreskrifter i Bollebygds kommun

Beslut

Länsstyrelsen upphäver beslutet att anta de lokala ordningsföreskrifterna vad gäller 10, 14 tredje stycket och 15 §§.

Länsstyrelsen har inget att invända mot beslutet i övrigt.

Beskrivning av ärendet

Kommunfullmäktige i Bollebygds kommun beslutade den 22 september 2022 att anta nya lokala ordningsföreskrifter för Bollebygds kommun. Kommunen anmälde beslutet till Länsstyrelsen den 30 september 2022.

Av de nya föreskrifterna är särskilt följande paragrafer av intresse.

Träd, buskar, häckar och dylikt

10 §

Fastighetsägare ska se till att brevlådor, grindar eller växtlighet på tomten inte skymmer sikten, hindrar trafiken eller på annat sätt utgör hinder för maskinell renhållning av gata, gångbana eller annan offentlig plats utanför tomtområde. Fastighetsägare ska också se till att växtligheten på tomten inte skymmer eller skadar gatubelysning. Växtlighet får heller inte hänga över luftburet kablage. Grenar från träd, buskar och dylikt får inte på någon gata finnas på lägre höjd än 3,20 m över gång- och cykelbana respektive 4,60 m över körbana. Grenar från träd ska vara på ett avstånd av 1 meter i sidled från luftburet kablage.

Hundar

14 §

Hundens ägare eller den som tagit emot en hund för underhåll eller nyttjande eller den som endast tillfälligt vårdar en hund är skyldig att följa bestämmelserna.

Det som sägs i dessa paragrafer gäller inte för polis-, assistans-, ledar-, service- och signalhundar i tjänst.

Hundar ska hållas kopplade och föreningar efter hund plockas upp på offentliga platser, och sådana platser som enligt § 3 är att jämställa med offentliga platser.

Hundar får inte vistas på kommunala badplatser under tidsperioden 1 maj till och med 30 september varje år.

Ridning

15 §

Ridning får inte ske i elbelysta motionsspår av kommunen upplåtna eller underhållna anläggningar för utomhusidrott, anläggningar såsom parker och grönområden och liknande.

Motivering till beslutet

Länsstyrelsen gör följande bedömning.

10 §

Vad gäller den antagna ordningsföreskriften om träd, buskar, häckar och dylikt gör Länsstyrelsen följande bedömning. Enligt 2 § lagen (1998:814) med särskilda bestämmelser om gatuhållning och skyltning ansvarar kommunen för att vissa platser genom gatuhållning, snöröjning och liknande åtgärder hålls i ett sådant skick att uppkomsten av olägenheter för människors hälsa hindras och de krav tillgodoses som med hänsyn till förhållandena på platsen och övriga omständigheter kan ställas i fråga om trevnad, framkomlighet och trafiksäkerhet. Fastighetsinnehavare är skyldig att utföra sådana åtgärder inom områden som i detaljplan redovisas som kvartersmark och som har iordningställt och begagnas för allmän trafik. I 3 § samma lag slås fast att kommunen kan ålägga en fastighetsinnehavare inom ett område med detaljplan där kommunen är huvudman för allmänna platser att utföra de åtgärder som avses i 2 § första stycket i fråga om gångbanor eller andra utrymmen utanför fastigheten som behövs för gångtrafiken. Regeringen eller efter regeringens bemyndigande en kommun får meddela närmare föreskrifter i fråga om de åtgärder som ska vidtas av fastighetsinnehavaren. Regeringen har i 1 § förordning (1998:929) om gatuhållning och skyltning bemyndigat kommunfullmäktige att meddela sådana föreskrifter.

Av 8 kap 15 § plan- och bygglag (2010:900) framgår vidare att en tomt ska hållas i vårdat skick och skötas så att risken för olycksfall begränsas och betydande olägenheter för omgivningen och för trafiken inte uppkommer. Bestämmelsen ger kommunen möjlighet att ingripa bland annat ifall då växtlighet i oacceptabel grad kommit att skugga en granntomt eller medför skymd sikt för trafiken.

Länsstyrelsen bedömer att stora delar av innehållet i 10 § om häckar och dylikt hade kunnat beslutas med stöd av 3 § lagen med särskilda bestämmelser om gatuhållning och skyltning eller angripas genom plan- och bygglagen. Kommunen kan inte genom en lokal ordningsföreskrift straffsanktionera ett förfarande som kan angripas med stöd av annan lagstiftning. Eftersom ordningsföreskrifter inte får angå förhållanden som kan regleras på annat sätt strider föreskriften därmed mot ordningslagen och ska därför upphävas.

14 § tredje stycket

Den antagna ordningsföreskriftens tredje stycke anger att hundar ska hållas kopplade och föreningar efter hund ska plockas upp på offentliga platser, och sådana platser som enligt 3 § i den lokala ordningsstadgan är att jämställa med offentliga platser. Det har i föreskriften inte föreskrivits någon närmre begränsning av det geografiska område inom vilket kopplings- och upplockningstvång ska gälla. Föreskriften innebär därför att hundar ska hållas kopplade och föreningar efter hund ska plockas upp på alla offentliga platser inom kommunen inklusive de platser som enligt 3 § i ordningsstadgan jämställs med offentliga platser såsom begravningsplatser, kyrkogårdar, kommunala badplatser, anläggningar för lek och av kommunen upplåtna eller underhållna anläggningar för utomhusidrott, parker, grönområden, motionsspår och liknande samt område kring ungdomsgårdar och kommunala skolgårdar helgfria vardagar 19.00-07.00 samt helger och helgdagar dygnet runt. Förbudet kan alltså träffa grönområden och områden som är glest eller inte alls bebyggda. Länsstyrelsen noterar att inga undantag har gjorts i föreskriften för exempelvis hundrastgårdar, vilket medför att kopplingstvång enligt föreskriften även gäller inom sådana, i den mån de utgör offentlig plats.

Allmänna bestämmelser om tillsyn över hundar finns i lag (2007:1150) om tillsyn av hundar och katter. Av lagens 1 § framgår att hundar ska hållas under sådan tillsyn och skötas på ett sådant sätt som med hänsyn till deras natur och övriga omständigheter behövs för att förebygga att de orsakar skador eller avsevärda olägenheter. Det kan dock i en kommun finnas behov av lokala föreskrifter utöver vad som framgår av lagen om tillsyn av hundar och katter. Det är angeläget att föreskrifterna inte ges ett vidare geografiskt tillämpningsområde än vad som är nödvändigt (se Åberg, Kazimir, *Ordninglagen – Kommentarer och rättspraxis*, version 4B, JUNO, 3 kap 8 § ordningslagen). Högsta förvaltningsdomstolen (HFD) har i rättsfallet 2018 ref. 75 uttalat bl.a. följande. Lokala ordningsföreskrifter får inte vara för långtgående avseende geografiskt tillämpningsområde, tidsmässig giltighet och sakligt innehåll. Vidare måste lokala bestämmelser, i den mån detta är relevant, begränsas till sådana tidpunkter då en reglering är påkallad. HFD anför i avgörandet

2022-10-18

41445-2022

bl.a. att lokala ordningsföreskrifter inte får ges ett större geografiskt tillämpningsområde än vad som är påkallat i det enskilda fallet. HFD anför därvid att tillämpningsområdet måste begränsas till de områden där störningen faktiskt utgör eller kan antas utgöra ett problem. Vidare framgår av praxis att när det gäller föreskrifter om upplockningstvång av föreningar efter hundar bör upplockningstvång begränsas till områden med tydlig stadsprägel. Upplockningstvång avseende vidsträckta områden eller områden av ren landsbygdskaraktär har ansetts vara för långtgående (se RÅ 1980 2:55).

Länsstyrelsen ifrågasätter inte att det kan finnas ett behov av att föreskriva kopplings- och upplockningstvång för hundar inom vissa offentliga platser i kommunen. Det måste emellertid enligt Länsstyrelsens bedömning anses som rimligt att det finns sådana platser inom Bollebygds kommun, som enligt 1 kap 2 § ordningslagen och 3 § i ordningsföreskrifterna ska anses utgöra offentlig plats, där hundar kan vistas exempelvis okopplade utan att störa den allmänna ordningen. Länsstyrelsen anser att det geografiska tillämpningsområdet, det vill säga alla offentliga platser och sådana platser som enligt 3 § i den lokala ordningsstadgan är att jämställa med offentliga platser, ges en större räckvidd än vad som är påkallat. Ett kopplings- och upplockningstvång bör begränsas till vissa på lämpligt sätt angivna områden inom kommunen.

Länsstyrelsen anser att föreskriftens tredje stycke är alltför långtgående i den meningen att den lägger onödigt tvång på allmänheten. Eftersom föreskriften enligt Länsstyrelsen är alltför långtgående finns det vidare risk för att respekten för bestämmelsen undergrävs. Länsstyrelsen finner mot bakgrund av ovanstående att föreskriftens tredje stycke ska upphävas.

15 §

Regler om ridning i terräng anses kunna meddelas som en lokal ordningsföreskrift. Det finns därför inte något hinder mot att vid behov förbjuda ridning i motionsspår. Föreskriften måste dock ha ett sådant innehåll och vara utformad med sådan exakthet att det är möjligt att tillämpa föreskriften och övervaka efterlevnaden av den. Det krävs därför att föreskriften talar om exakt vilka spår där förbud ska gälla. Förbudet får inte heller gälla inom ett alltför vidsträckt område på landsbygden (se Åberg, Kazimir, *Ordninglagen – Kommentarer och rättspraxis*, version 4B, JUNO, kommentarer till underlaget till allmänna lokala ordningsföreskrifter bilaga 7 och även RÅ 1992 ref. 75: En kommun beslöt att i den lokala ordningsstadgan ta in en föreskrift av innebörd att ridning inom kommunen var förbjuden på preparerade och varaktigt märkta skidspår. Regeringsrätten, som upphävde föreskriften,

uttalade bl.a. följande. Föreskriften talade inte närmare om vilka märkta skidspår förbudet avsåg. Förbudet omfattade även skidspår på enskild mark där markägaren kunde ha utmärkt eller kom att utmärka skidspår. Begreppet preparerade skidspår var inte entydigt). Den nu aktuella föreskriften talar inte närmre om vilka motionsspår, anläggningar för utomhusidrott, parker, grönområden och liknande som avses mer än att hänvisa till av kommunen upplåtna eller underhållna. Länsstyrelsen anser inte att föreskriften är utformad med sådan exakthet att det är möjligt att tillämpa föreskriften och övervaka efterlevnaden av den. Föreskriftens ordalydelse ”...anläggningar såsom parker och grönområden och liknande” är enligt Länsstyrelsen otydlig. En föreskrift bör vara utformad på ett sådant sätt att det inte uppstår tveksamheter vid dess tillämpning, inte minst då ett brott mot föreskriften kan leda till lagföring. Förbudet såsom det är utformat kan träffa ett alltför vidsträckt område än vad som är påkallat och det kan därför finnas risk för att respekten för bestämmelsen undergrävs.

Länsstyrelsen anser mot bakgrund av ovanstående att den antagna ordningsföreskriften ska upphävas.

Länsstyrelsen har ingen erinran mot övriga antagna bestämmelser.

Bestämmelser som beslutet grundas på

Enligt 3 kap. 8 § ordningslagen (1993:1617) får regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, en kommun meddela de ytterligare föreskrifter för kommunen eller del av denna som behövs för att upprätthålla den allmänna ordningen på offentlig plats. Genom 1 § förordningen (1993:1632) med bemyndigande för kommuner och länsstyrelser att meddela lokala föreskrifter enligt ordningslagen har regeringen bemyndigat kommunerna att meddela ordningsföreskrifter.

Enligt 3 kap. 12 § ordningslagen får sådana ordningsföreskrifter dock inte angå förhållanden som redan är reglerade i ordningslagen eller annan författning eller som enligt lagen eller annan författning kan regleras på något annat sätt. Föreskrifterna får inte lägga onödigt tvång på allmänheten eller annars göra obefogade inskränkningar i den enskildes frihet.

En kommuns beslut att anta, ändra eller upphäva lokala ordningsföreskrifter ska enligt 3 kap. 13 § ordningslagen omedelbart anmälas till länsstyrelsen för prövning, varvid länsstyrelsen ska upphäva en föreskrift som strider mot ordningslagen. Länsstyrelsens beslut om upphävande ska fattas inom tre veckor från den dag kommunens beslut anmälts till länsstyrelsen. Om det behövs längre tid för prövningen, får tiden förlängas till högst två månader. Om tiden förlängs ska

länsstyrelsen inom treveckorstiden besluta om tillfälligt upphävande för den tid som prövningen pågår.

I förarbetena till ordningslagen (prop. 1992/93:210 s. 142) betonas vikten av att kommunerna meddelar endast sådana lokala föreskrifter som verkligen behövs. Vidare anförts att alltför långtgående föreskrifter som saknar stöd i allmänhetens rättsmedvetande lätt leder till att respekten för bestämmelserna undergrävs och att det därför är angeläget att kommunerna noga prövar vilka bestämmelser som behövs, liksom bestämmelsernas geografiska tillämpningsområde inom kommunen. En kommun får enligt propositionsuttalandena inte lägga onödigt tvång eller annars göra obefogade inskränkningar i den enskildes frihet och den omständigheten att ett förfarande kan medföra olägenhet i enstaka fall eller annars i obetydlig utsträckning bör inte leda till att allmänna förbud ställs upp.

Generellt gäller att lokala ordningsföreskrifter inte får ges ett större geografiskt tillämpningsområde än vad som är påkallat i det enskilda fallet. Tillämpningsområdet måste alltså begränsas till de områden där störningen faktiskt utgör eller kan antas utgöra ett problem (RÅ 1974 B 1010, RÅ 1977 Bb 101, RÅ 1982 Ab 106 och RÅ 1980 2:55). Vidare måste lokala bestämmelser, i den mån detta är relevant, begränsas till sådana tidpunkter då en reglering är påkallad (jfr RÅ 1965 I 11). Vissa föreskrifter kan exempelvis vara berättigade nattetid men framstå som obefogade under dagtid. Likaså kan vissa föreskrifter anses påkallade under viss årstid, men vara obehövliga under annan tid på året. Slutligen får det sakliga innehållet i en ordningsföreskrift inte lägga onödigt tvång på allmänheten eller annars innebära obefogade inskränkningar i den enskildes frihet. I förarbetena framhålls att kommunerna bör avhålla sig från att besluta föreskrifter som är onödiga och att det därför är angeläget att kommunerna noga prövar om de verkligen behövs liksom bestämmelsernas geografiska tillämpningsområde (prop. 1992/93:210 s. 142). Det finns alltså en nära koppling mellan en föreskrifts sakliga innehåll och dess geografiska tillämpningsområde. Allmänt sett gäller således att ju mer avgränsat en ordningsföreskrifts tillämpningsområde är, desto mer ingripande kan föreskriften tillåtas vara. (Se HFD 2018 ref. 75).

I Åberg, Kazimir, *Ordningslagen – Kommentarer och rättspraxis*, version 4B, JUNO anges i kommentaren till 3 kap. 12 § följande. ”När lokala föreskrifter utarbetas måste således iakttas att föreskriften faller inom kommunens respektive länsstyrelsens kompetensområde, att det föreligger ett verkligt behov av föreskriften, att föreskriften angår förhållanden som inte regleras i något annat sammanhang, att föreskriften inte står i strid med lag eller någon annan författning och att föreskriften ges ett sådant innehåll och utformas med sådan exakthet att

möjlighet finns att tillämpa den och övervaka efterlevnaden. När det gäller straffsanktionerade förfaranden är det särskilt betänkligt med svävande eller mångtydiga bestämmelser. Föreskriften bör därför vara så preciserad och fullständig som möjligt.”

Anslag

Länsstyrelsen begär, med stöd av 2 § 2 stycket förordningen (1993:1632) med bemyndigande för kommuner och länsstyrelsen att meddela föreskrifter enligt ordningslagen, att detta beslut ska anslås på kommunens anslagstavla.

Kontaktuppgifter

Välkommen att kontakta Länsstyrelsen för frågor på telefon 010-224 40 00 eller via e-post vastragotaland@lansstyrelsen.se. Ange ärendets diarienummer 41445-2022 i ämnesraden för e-post.

Ni kan överklaga beslutet

Se bilaga med överklagandehänvisning.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Sten Tolgfors med länsjurist Sara Lindenhall som föredragande. I den slutliga handläggningen har också funktionschef Therese Bragd Gustavsson medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Bilagor

1. Överklagandehänvisning förvaltningsrätten

Ni kan överklaga beslutet hos förvaltningsrätten

Om ni inte är nöjda med Länsstyrelsens beslut, kan ni skriftligen överklaga beslutet hos förvaltningsrätten.

Hur överklagar vi beslutet?

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska ni lämna eller skicka er skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Västra Götaland antingen via e-post; vastragotaland@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Västra Götaland, 403 40 Göteborg.

Tiden för överklagande

Ert överklagande måste ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag ni fick del av beslutet. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ert överklagande kan ni be att få ytterligare tid till att utveckla era synpunkter och skälen till att ni överklagar. Sedan är det förvaltningsrätten som beslutar om tiden kan förlängas.

Parter som företräder det allmänna ska ha kommit in med sitt överklagande **inom tre veckor** från den dag då beslutet meddelades.

Ert överklagande ska innehålla

- Vilket beslut som ni överklagar, beslutets datum och diarienummer.
- Hur ni vill att beslutet ska ändras.
- Varför ni anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Skriv också följande uppgifter, om ni inte tidigare lämnat dem:

- Person- eller organisationsnummer.
- Telefonnummer där ni kan nå dagtid (med undantag för nummer som avser ett hemligt mobilabonnemang som behöver uppges endast om rätten begär det).
- E-postadress.
- Annat som har betydelse för att domstolen ska kunna nå er.

Om ni har handlingar som ni anser stödjer er överklagan så bör ni bifoga kopior på dessa. Kontakta Länsstyrelsen i förväg om ni behöver bifoga filer som är större än 15 MB via e-post.

Ombud

Om ni anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt er ska ombudet underteckna skrivelsen samt uppge sitt eget namn, adress och telefonnummer. Ombudet bör också bifoga en fullmakt.

Behöver ni veta mer?

Har ni ytterligare frågor kan ni kontakta Länsstyrelsen via e-post, vastragotaland@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 010-224 40 00. Ange diarienummer 41445-2022.